

การติดตามนโยบายและแผนอุดมศึกษา

กลุ่มติดตามและประเมินผลด้านนโยบายและงบประมาณอุดมศึกษา

สำนักติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา

กรอบภารกิจของสำนักติดตาม

- พัฒนาระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา
ที่ครอบคลุมตาม **นโยบาย** **แผนงาน** **งบประมาณ**
และ **คุณภาพมาตรฐาน**
- ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การจัดการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา
- จัดทำสารสนเทศและรายงานผลการติดตาม ประเมินผล การจัดการ
ศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อ กกอ. และเผยแพร่ต่อสาธารณะ
- ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการ กกอ.

กรอบภารกิจของสำนักติดตาม

- การติดตามและประเมินผลนโยบายและแผนอุดมศึกษา
- ระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา

การติดตามและประเมินผลนโยบายและแผนอุดมศึกษา

นโยบายและยุทธศาสตร์อุดมศึกษา

นโยบาย (Policy) คือ

หลัก หรือ วิธีการปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวทางการดำเนินการ ที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปโดยถูกต้อง และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้ นโยบายอาจหมายถึง ข้อความที่บอกให้ทราบถึงทิศทางของการเปลี่ยนแปลงองค์การ หรือหมายถึงกลยุทธ์ที่เลือกสรรแล้วเพื่อแก้ปัญหาในองค์การ

การติดตามและประเมินผลนโยบายและแผนอุดมศึกษา

ยุทธศาสตร์ (Strategy) คือ

แนวทางในการบรรลุจุดมุ่งหมายของหน่วยงาน *จุดมุ่งหมายของหน่วยงาน* จึงมีความสำคัญยิ่งในการทำยุทธศาสตร์ หรือหมายถึงศาสตร์และศิลป์แห่งการวางแผนและการปฏิบัติการในสงครามเพื่อนำมาซึ่งชัยชนะ

ยุทธศาสตร์ (Strategy) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับยุทธวิธี (Tactics) บางกรณีใช้คำว่า *กลยุทธ์* แทนยุทธศาสตร์ และใช้ *กลวิธี* แทนยุทธวิธี

Credit by ดร.สุเมธ แยมุ่น 13-15 ก.พ. 57

การติดตามและประเมินผลนโยบายและแผนอุดมศึกษา

ยุทธศาสตร์ (Strategy) คือ

อาจสรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์ (กลยุทธ์) หมายถึง แผนปฏิบัติการโดยรวม เพื่อให้มีชัยเหนือข้าศึกหรือคู่แข่ง หรือเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ส่วน ยุทธวิธี (กลวิธี) หมายถึง วิธีในระดับรายละเอียดที่นำมาใช้ในการดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์ (กลยุทธ์) ที่วางไว้

Credit by ดร.สุเมธ แย้มنون 13-15 ก.พ. 57

การติดตามและประเมินผลนโยบายและแผนอุดมศึกษา

นโยบาย

แนวทางการดำเนินงานที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ

1. นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา
2. นโยบายด้านความมั่นคง
3. นโยบายด้านการศึกษา

แผนระยะยาว แผนพัฒนา
แผนปฏิบัติการ

ยุทธศาสตร์

แนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

1. ยุทธศาสตร์ชาติ
2. ยุทธศาสตร์กระทรวง
3. ยุทธศาสตร์หน่วยงาน

แผนยุทธศาสตร์
แผนบริหารราชการแผ่นดิน
แผนปฏิบัติราชการประจำปี

แผนระยะยาว

แผนการศึกษาแห่งชาติ

แผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี

ฉบับที่ 1 (2533-2547)

ฉบับที่ 2 (2551-2565)

แผนระยะปานกลาง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 11(2555-2559)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับปรับปรุง (2552-2561)

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ฉบับที่ 7 (2535-2539)

ฉบับที่ 8 (2540-2544)

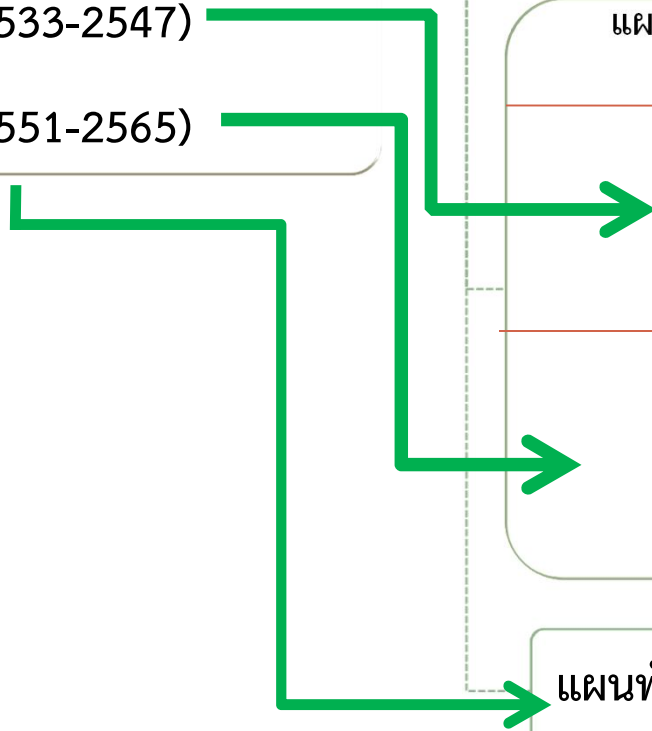
ฉบับที่ 9 (2545-2549)

ฉบับที่ 10 (2551-2554)

ฉบับที่ 11 (2555-2559)

ฉบับที่ 12 (.....)

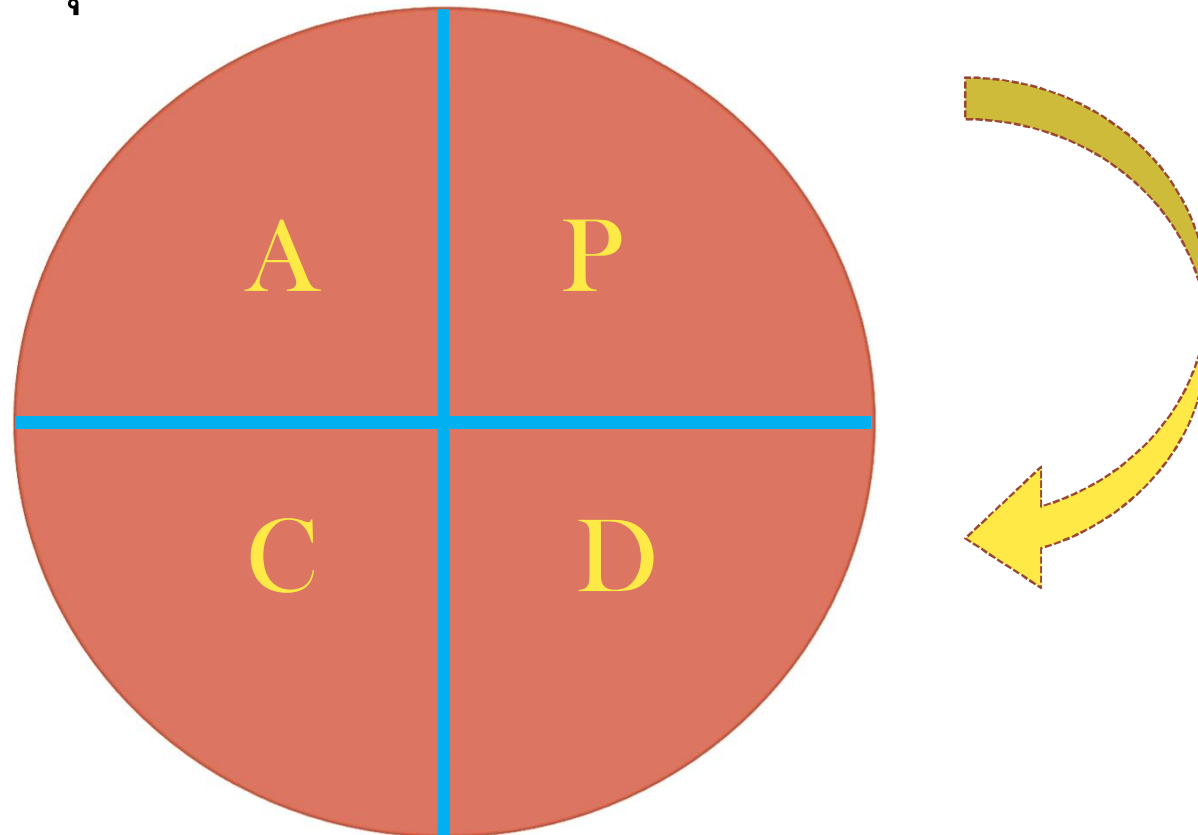
แผนพัฒนามหาวิทยาลัย

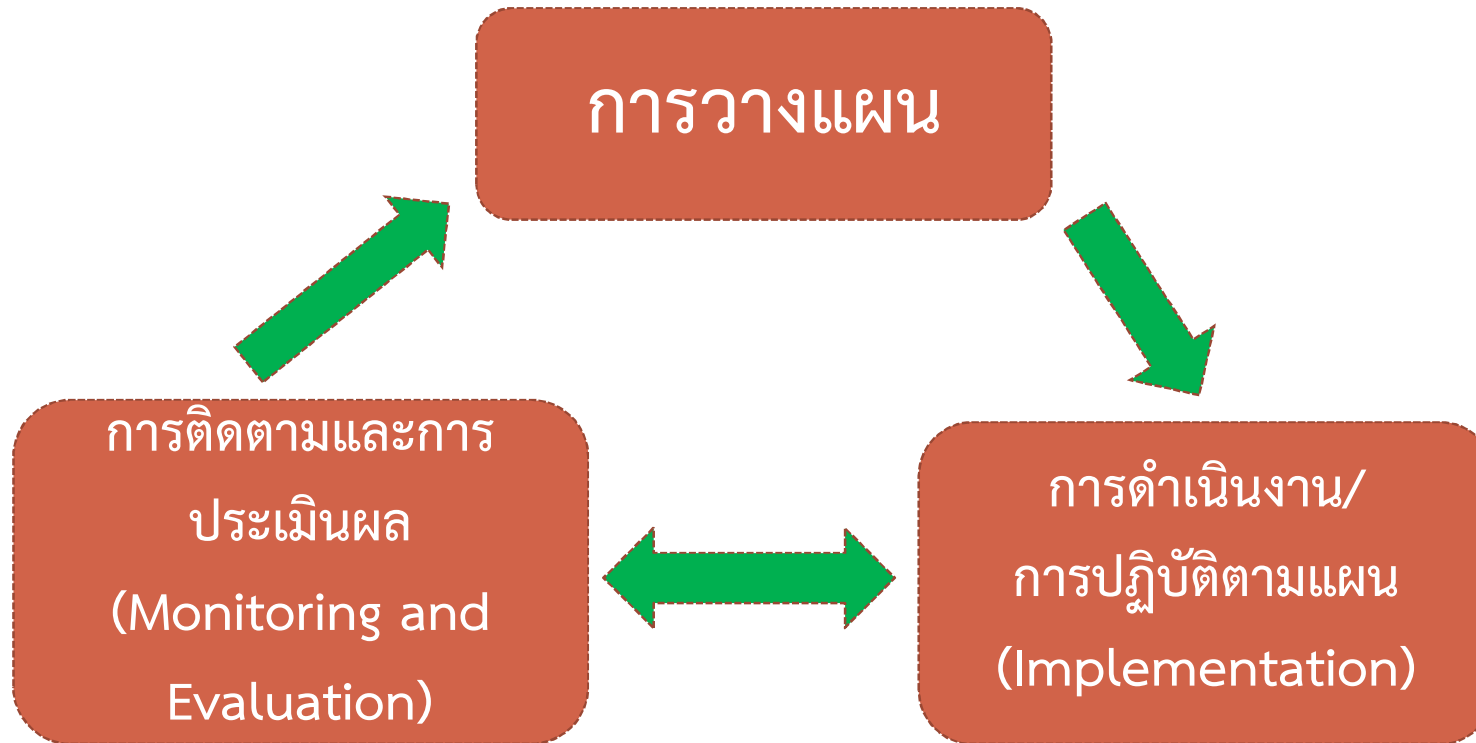

การติดตามและประเมินผลนโยบายและแผนอุดมศึกษา

วงจรบริหารงานคุณภาพ

วงจรการดำเนินโครงการ

วงจรรการดำเนินโครงการ

การติดตาม (Monitoring)

หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูลของตัวชี้วัดสำคัญของโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ความคืบหน้าและระดับความสำเร็จของโครงการให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบความก้าวหน้าของการใช้จ่ายงบประมาณ (OECD)

วงจรรการดำเนินโครงการ

การประเมินผล (Evaluation)

หมายถึง กระบวนการประเมิน/ตัดสินคุณค่าของโครงการที่กำลังดำเนินอยู่ โครงการที่แล้วเสร็จ แผนงานหรือนโยบายอย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ ซึ่งการประเมินมีจุดมุ่งหมายคือ การประเมินความสอดคล้อง (Relevance) และการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ แผนงาน หรือนโยบายนั้นๆ ตลอดจน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลกระทบ และความยั่งยืน ผลของการประเมินจะต้องมีความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีในอนาคต (OECD)

การติดตามนโยบายและแผนอุดมศึกษา

กรอบแผนระยะยาว 15 ปี

แผนพัฒนาฯ ระยะ 5 ปี

สกอ.

ม/ส

แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan)

สกอ.

ม/ส

แผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2555-2558
(รัฐบาล น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี)

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2555-2558)

สกอ.

ม/ส

แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ.....

สกอ.

ม/ส

การติดตามนโยบายและแผนอุดมศึกษา

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2

เป้าหมายของแผนฯ

ยกระดับคุณภาพ เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงิน การกำกับมาตรฐาน และเครือข่ายอุดมศึกษาบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลาย และเอกภาพเชิงระบบ

ทิศทาง

1. ร้อยต่อกับการศึกษาระดับอื่น
2. การแก้ไขปัญหาอุดมศึกษาในปัจจุบัน
3. ธรรมาภิบาลกับการบริการวิชาการ
4. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
5. การเงินอุดมศึกษา
6. การพัฒนาบุคลากรอุดมศึกษา
7. เครือข่ายอุดมศึกษา
8. การพัฒนาบุคลากรอุดมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจฯ
9. โครงสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้

แนวทางการพัฒนา

ตัวบ่งชี้ (18 ตัว)
เพื่อกำกับติดตามการจัดการอุดมศึกษาตามกรอบมาตรฐานการอุดมศึกษาและกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (ศ.นพ. วุฒิชัย ธนาพงศธร)

การติดตามนโยบายและแผนอุดมศึกษา

แนวทางการติดตามตามกรอบแผนยาวๆ

ช่วงเวลา

- ครึ่งแผน (ปีงบประมาณ 2557)
- สิ้นสุดแผน (ปีงบประมาณ 2565)
- สิ้นสุดแผนพัฒนา แต่ละแผน (ฉบับที่ 10, 11)

การติดตามนโยบายและแผนอุดมศึกษา

แนวทางการติดตามตามกรอบแผนยาว

- ติดตามตามตัวบ่งชี้ (18 ตัวบ่งชี้)
- ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ในประเด็นสำคัญของนโยบาย
แนวทาง และเป้าหมาย
  - เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
  - เชิงคุณภาพในการนำไปปฏิบัติ
- ประเมินผลกระทบ (Impact) ของแผนระยะยาวต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11

THAILAND IN YEAR 2559

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 — 2559)	แนวทางการปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 — 2561)	แผนยุทธศาสตร์ การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2552 — 2559)	นโยบายและแผนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555 — 2564)	นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา และการพัฒนาเทคโนโลยี
--	--	--	--	---

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 — 2559)

L (Leaders)	E (Educators)	G (Graduates)	S (Satang)
เปลี่ยนระบบการนำองค์กรให้ ขับเคลื่อนอุดมศึกษา แบบองค์รวม	พัฒนาอาจารย์ให้พร้อมอาชีพ และ พัฒนาผู้เชี่ยวชาญ มีอาชีพให้เป็นอาจารย์	ยกระดับคุณภาพบัณฑิตอย่างก้าว กระโดด	ปฏิรูปการบริหารการเงิน อุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

L	I	F	E	L	O	N	G
Leader of Change Management for Quality Education	Information Based	Freedom of Learner choice	Educator Professional	Learner Quality Improvement	Outcome of Creative Research	National Sustainable Development	Generate quality Trust

สถาบันอุดมศึกษาทั้งในสังกัดและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

การติดตามนโยบายและแผนอุดมศึกษา

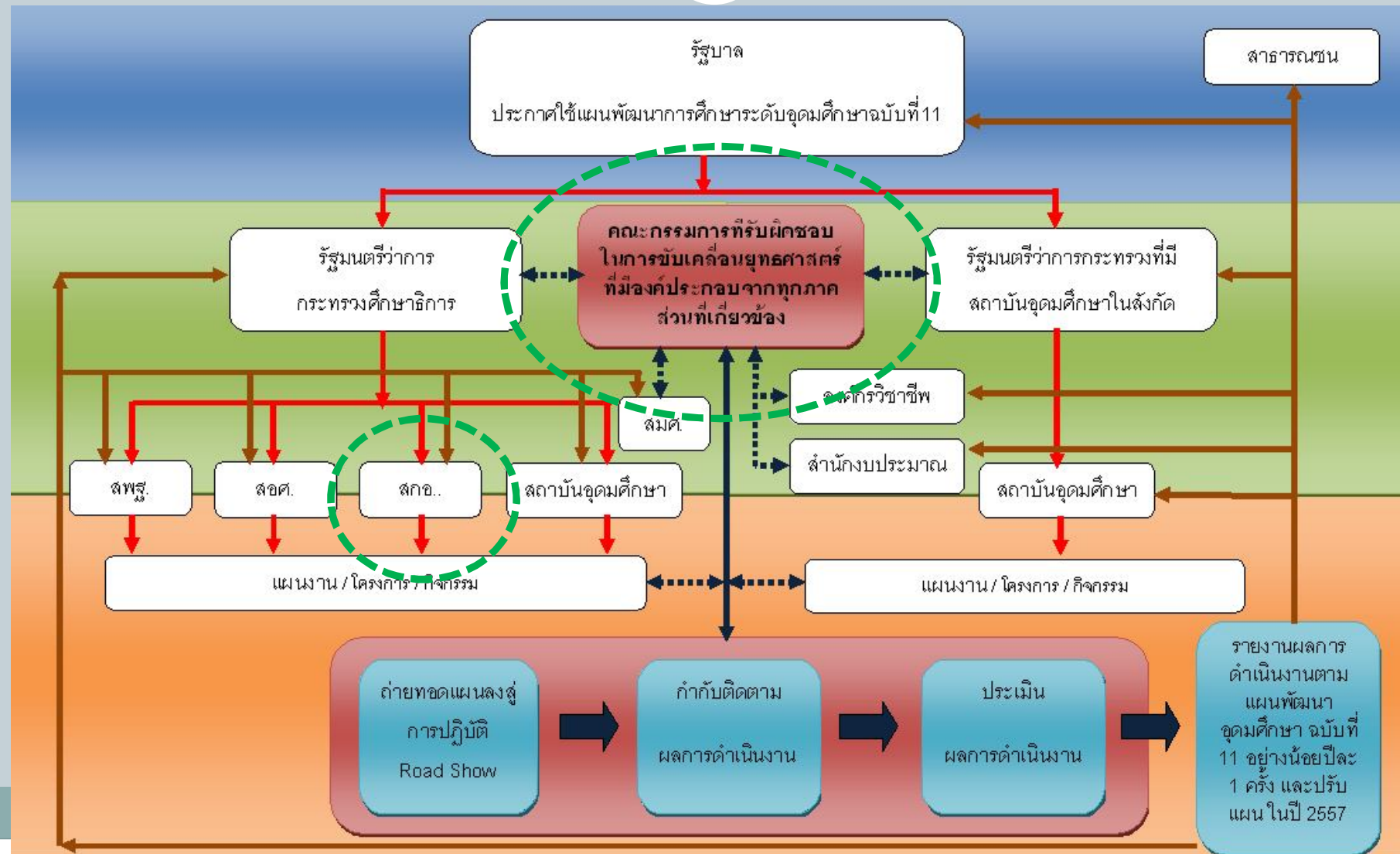
แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11

วิสัยทัศน์

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	
		ตัวบ่งชี้ (31 ตัว)	เป้าหมาย (2555-2559)
L			
E			
G			
S			

การแปลงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

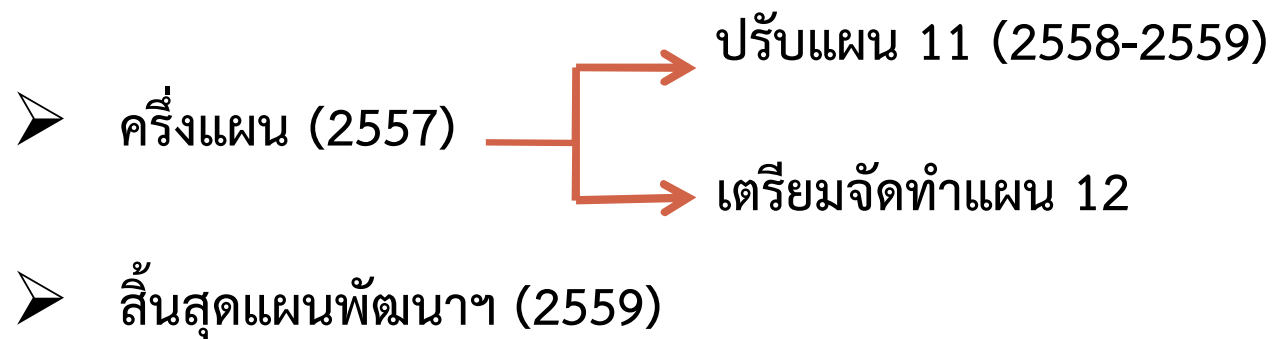
19

การติดตามนโยบายและแผนอุดมศึกษา

แนวทางการติดตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 11

ช่วงเวลา

การติดตามนโยบายและแผนอุดมศึกษา

แนวทางการติดตาม

- ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ตามตัวบ่งชี้ 31 ตัวบ่งชี้
- การติดตามและประเมินผลเชิงคุณภาพ ในการทำแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติ
- การติดตามและประเมินผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สำคัญ
- ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมาย และผลกระทบ ปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินการตามแผน

ระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

- รายงาน “การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสถาบันอุดมศึกษา” (สพบ. 2544)
- โครงการวิจัยพัฒนาต้นแบบ (Model) และเครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (สนผ. 2547)
- รายงานผลการศึกษาวิจัย เรื่อง ระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผล (สศป. 2548)

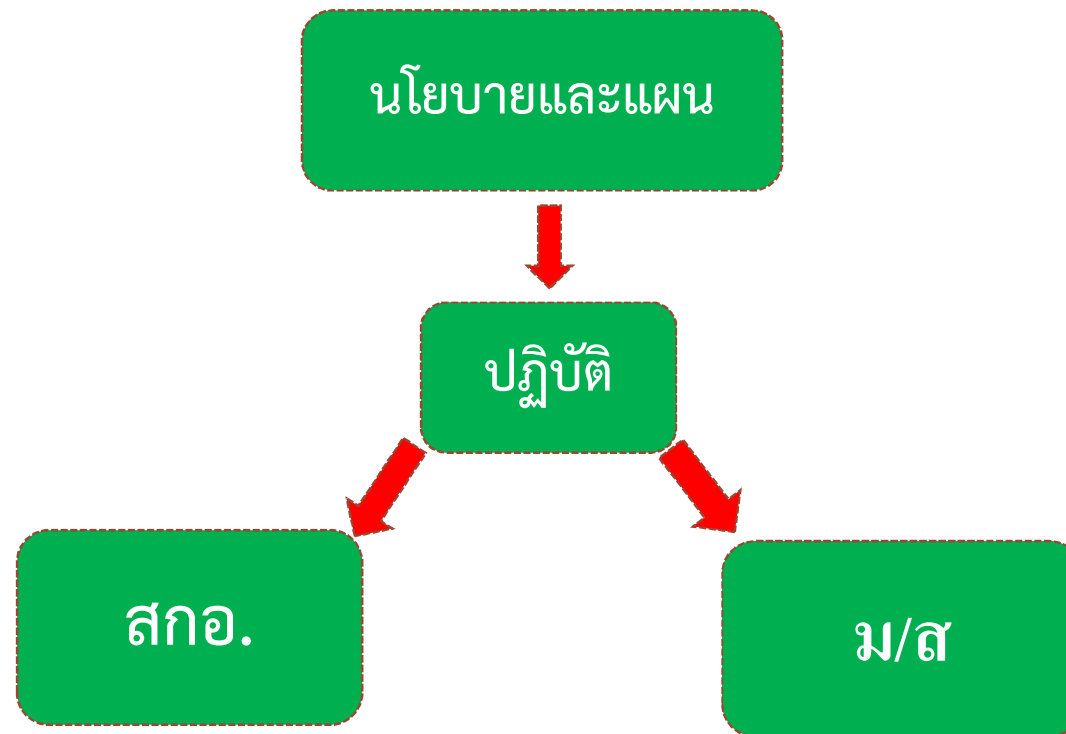
ระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

- การติดตามและประเมินผลต้องมีกรอบนโยบายและแผนเป็นตัวกำกับ
- การจะ Monitor & Evaluation ได้ แผนจะต้องชัดและมีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

ระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

ระบบการติดตามและประเมินผล

แผนที่ดีควรมีภาพที่เป็นตัวชี้วัดเชิงปริมาณ และระบบการตรวจสอบที่เป็นเชิงคุณภาพ

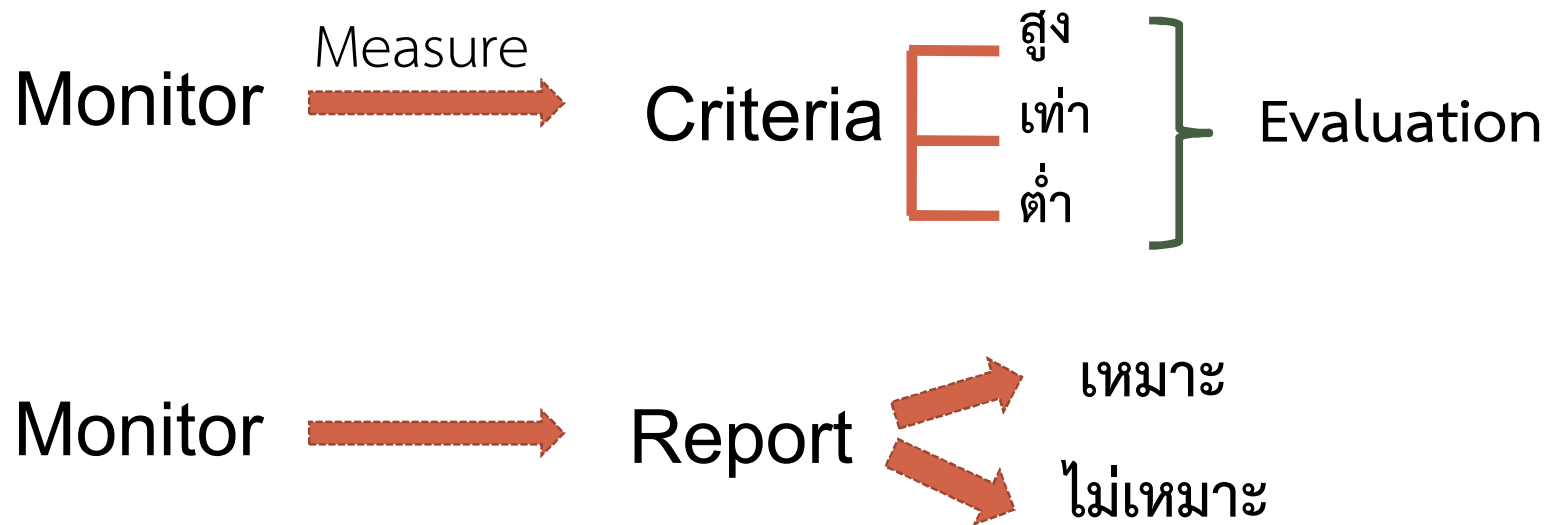
ระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

สกอ. ต้องวางระบบ Reporting คือ ให้ ม/ส รายงานข้อมูล และระบบการ
รายงานที่จะพัฒนาขึ้นจะเป็นระบบ Monitor ที่จะยังไม่ใช้การตัดสิน (Evaluation)

แนวทางการวางระบบ Reporting

- พิจารณาระบบการรายงานที่มีอยู่แล้ว เช่น EQA, IQA, ระบบฐานข้อมูล
ของศูนย์สารสนเทศ เป็นต้น
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบ
ซึ่งจะครอบคลุมทั้ง Monitoring และ Evaluation เช่น IQA เครือข่ายสหกิจ
ศึกษา POD Network เป็นต้น

ระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

แต่ Monitor ยังไม่วัดว่าดี/ไม่ดี ซึ่งจะเป็นการ Evaluation

ระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

บทบาทหน้าที่ของสำนักติดตามฯ

การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้เห็นในภาพรวมของการอุดมศึกษา ว่าได้มีการขับเคลื่อนอุดมศึกษาไปอย่างไร สถานะของระบบอุดมศึกษาในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต โดยมีกรอบนโยบายและแผน/ยุทธศาสตร์เป็นหัวใจสำคัญ เพื่อเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษา ของประเทศไทย ไปยังระดับนโยบาย อาทิ

- การติดตามด้านมาตรฐานอุดมศึกษา ว่าได้มีการขับเคลื่อนอย่างไร สถานภาพปัจจุบันเป็นอย่างไร มาตรการต่างๆ ได้ถูกนำไปปฏิบัติหรือไม่ มีผลสัมฤทธิ์ ผลกระทบ อย่างไร เป็นต้น

ระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

บทบาทหน้าที่ของสำนักติดตามฯ (ต่อ)

- วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงมิติต่างๆ ในระบบอุดมศึกษา อาทิ
ดู Trend ดูพัฒนาการที่เป็น Development, Moment เป็นอย่างไร
เช่น ข้อมูลจาก IQA ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น หรืออาจเรียก
ได้ว่า **HE Sector Report** ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ ระบบ ไม่ใช่การวิเคราะห์
ม/ส แต่ละแห่ง
- สำหรับการประเมินโครงการเป็นหน้าที่ของ **ผู้รับผิดชอบ**
โครงการ นั้นๆ ส่วน สตบ. จะประเมินโครงการก็ต่อเมื่อเป็นโครงการสำคัญที่
มีจุดเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ในการบรรลุเป้าหมายตามกรอบนโยบายและแผนที่
สำคัญ

ระบบและกลไกในการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

บทบาทหน้าที่ของสำนักติดตามฯ (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาระบบและกลไกฯ

- การแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน เพื่อพัฒนาระบบและกลไกฯ
- พิจารณาระบบการรายงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยอาจขอเพิ่ม

ข้อมูลที่ต้องการลงในระบบ IQA, U. profile เป็นต้น

- สร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ เป็นเครือข่าย ในการติดตามและประเมินผล
- Outsource การติดตามและประเมินผลในบางเรื่อง